

er bortstøffet. Jeg vil derfor meget bestemt holde paa, at Indrymmelsen af slige Bortførelser blive gjort afhængig af de paa-gjældende Communes Samtykke, thi jeg vil ikke i nogen anden Bestemmelse see nogen tilbørlig Sikring imod de store Ulemper, der kunne fremkomme, og som nu, da Communerne ere blebne gjorte langt mere ansvarlige for Veivæsenet end nogenstunde før, i en ganske overordenlig Grad ville gjøre sig gjældende paa mange Steder. Jeg troer, at det er de fleste, ja vistnok alle, Medlemmer af dette Thing bitterligt, at vi paa mange Steder i Landet have overordenlig stor Besvær med at tilveiebringe det fornødne Materiale. Lettest falder det paa Landeveiene, men meget vanskelige paa mange Steder omkring i Sognene; der findes Sogne, som saa godt som slet intet Gruus have samt tillige meget lidt Steen, og jo mere Veiene blive undergivne stadigt Til-syn, jo mere de bliver undergivne Forbedringer; desto mere vil man bruge af dette Materiale. Der er altsaa god Grund til at forebygge en saa stor Afbenyttelse af dette Materiale paa anden Maade og til Fordeel for en anden Institution, saaledes som her er foreslaaet. Jeg har ogsaa havt ifinde at stille Endringsforslag, som kunde betrygge i denne Henseende, men det kan jo være, at jeg kan blive enig med den ærede første Taler om, hvorledes det kan formes; i alt Fald vil Sagens videre Fremme for en Deel være afhængig af den Maade, hvorpaa den hptiterede Indenrigsminister vil udtale sig om det her reiste Spørgsmaal. Det er vel forekommet mig, at Sagen i sig selv er for ubetydelig til at foreslaae Medfø-telsen af et Udvalg desangaaende, men jeg kunde dog tænke mig, at den kunde stille sig saaledes, at man blev fristet til at søge denne Udvei, naar en Overenskomst ikke paa anden Maade kunde opnaaes.

Indenrigsministeren: De Betænk-ligheder, som de to ærede Medlemmer, der have havt Ordet, have fremsført mod Lovudskiftets Bestemmelser, ere allerede fremkomne ved Sagens tidligere Behandling i Landstinget; og paa et endnu tidligere Trin ere de fremkomne hos mig selv. Det forekommer mig

imidlertid, at der nu ikke er nogenfømhelst Anledning til at undersøge, hvorvidt det Offentliges Ret til at expropriere Veimateriale, saaledes som denne Ret nu udøves, gjør større Indgreb i Privates eller i offentlige Institutioners Ret end fornødent. Lovudkastet gaaer jo ganske simpelt ud paa at udvide den Ret, som allerede nu bestaaer til Expropriation af Materiale til Landeveie, til Jernbanerne. Dersom man havde fundet, at der var en paa-trængende Nødvendighed for at forandre og nærmere begrænse de Regler, som ere gjældende for Expropriation af Veimateriale, saamener jeg, at den rette Tid dertil havde været dengang, da Veiloven var til Forhandling i Rigsdagen i forrige Samling; men, som be- kendt, blev man dengang enig om at lade netop disse Bestemmelser staae urørte. Altsaa, hvad det nu dreier sig om, er, om de nugjældende Bestemmelser skulle udvides til tillige at kunne anvendes af Jernbanerne. Det forekommer mig indlysende — og er heller ikke blevet mod sagt af noget Medlem hverken i dette eller i det andet Thing —, at Jernbanerne efter deres Betydning som Hovedcommunicationsmidler i Landet ligesafuldt og, jeg tør vel sige, fortrinnsviis maae have en saadan Ret. Der er ved Siden heraf ganske vist udtalt en stor Frygt for, at man ved at give Jernbanerne denne Ret vilde træde Communerne som Ihændehavere af en lignende Expropriationsret for nær. Man har frygtet for, at der da vilde fremkomme en Collision mellem offentlige Institutioner og offentlige Interesser. Men jeg maa dog gjøre opmærksom paa, at den nuværende Expropriationsret habes og udøves af Sognecommunerne og Amtscommunerne og hidtil tillige af Staten paa Hovedlandveienes Vegne, uden at der, mig bekendt, af denne af tre forskjellige Autoriteter udøvede Expropriationsret er fremkommet uløselige Conflicter. Jeg seer derfor ingen Grund til at forudsætte, at det, at nu en ny offentlig Autoritet faaer en lignende Expropriationsret, mere end hidtil skalde fremkalde Collisioner mellem forskjellige offentlige Interesser. Jeg drifter mig endog til at paastaae, at der er Sandsynlighed for, at den nye Expropriationsret langt mindre end den tidligere vil